

1. Prirodni brojevi

1. Skup prirodnih brojeva	2
2. Računske operacije u skupu $\mathbb{N}$	3
3. Djeljivost	11
4. Najveći zajednički djelitelj i najmanji zajednički višekratnik	16
5. Rješenja zadataka	20

1.1. Skup prirodnih brojeva

U jednoj godini ima dvanaest mjeseci ili tristo šezdeset pet dana. U razrednom odjeljenju su trideset dva učenika. Ante je uštedio sto dvadeset tri kune.

Brojevi 1, 12, 365, 32, 123 koji su se pojavili u tim rečenicama nazivaju se **prirodni brojevi**. Njih upotrebljavamo pri prebrojavanju raznovrsnih objekata iz naše okoline.

Skup svih prirodnih brojeva označavamo slovom **N**.

Skup prirodnih brojeva

$$N = \{1, 2, 3, 4, \dots\}.$$

Broj 1 je najmanji prirodni broj. Svaki prirodni broj ima svog sljedbenika. Tako je 18 sljedbenik broja 17, 124 je sljedbenik broja 123, itd. Svaki prirodni broj manji je od svog sljedbenika

$$17 < 18, \quad 123 < 124.$$

Svi prirodni brojevi osim broja 1 imaju svog prethodnika. Tako je 10 prethodnik broja 11, 42 je prethodnik broja 43, itd. Svaki je broj veći od svog prethodnika

$$11 > 10, \quad 43 > 42.$$

Najveći prirodni broj **ne postoji**.

Zadaci 1.1.

1. Zapiši riječima brojeve od 11 do 20.
2. Zapiši riječima brojeve 156, 1 247, 13 572, 915 436, 1 234 567.
3. Napiši sljedbenike brojeva iz 2. zadatka.
4. Napiši prethodnike brojeva iz 2. zadatka.
5. Zapiši sve prirodne brojeve koji su veći od 42 i manji od 50.

Primjer 1.

Provjerimo svojstvo asocijativnosti na brojevima $a = 19$, $b = 37$, $c = 10$.

$$(a + b) + c = (19 + 37) + 10 = 56 + 10 = 66;$$

$$a + (b + c) = 19 + (37 + 10) = 19 + 47 = 66.$$

Dakle, u oba slučaja dobili smo isti rezultat.

Ova dva svojstva nam omogućavaju brže računanje zbrojeva s više pribrojnika.

Primjer 2.

Izračunajmo $27 + 45 + 13 + 55$.

Primjenjujući komutativnost i asocijativnost zbrajanja:

$$27 + 45 + 13 + 55 = (27 + 13) + (45 + 55) = 40 + 100 = 140.$$

Množenje

Umnožak dvaju prirodnih brojeva je prirodan broj.

$$12 \cdot 15 = 180$$

faktori   umnožak

Brojeve koje množimo zovemo **faktori**, a rezultat množenja nazivamo **umnožak** ili produkt.

Svojstvo komutativnosti

Množenje je komutativno, tj. za svaka dva prirodna broja vrijedi

$$a \cdot b = b \cdot a.$$

Kao i kod zbrajanja, tako je i kod množenja svedeno u kojem poretku množimo brojeve.

Svojstvo asocijativnosti

Za svaka tri prirodna broja vrijedi

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c).$$

Primjer 3.

Izračunajmo $(12 \cdot 7) \cdot 25$.

Primjenjujući komutativnost, pa asocijativnost imamo

$$(12 \cdot 7) \cdot 25 = (7 \cdot 12) \cdot 25 = 7 \cdot (12 \cdot 25) = 7 \cdot 300 = 2100.$$

Umnožak bilo kojeg prirodnog broja i broja 1 je taj isti broj, tj. $a \cdot 1 = a$.

Kažemo da je 1 neutralni element za množenje. Sljedeće svojstvo povezuje operacije množenja i zbrajanja.

Primjer 4.

Marija je kupila 7 kg slatkih i 8 kg reskih jabuka. Obje vrste jabuka su imale istu cijenu, 5 kn po kilogramu. Koliko je Marija platila te jabuke?

Možemo računati ovako. Slatke je jabuke platila $5 \cdot 7 = 35$ kn, a reske $5 \cdot 8 = 40$ kn. Dakle, ukupno je platila 75 kn:

$$5 \cdot 7 + 5 \cdot 8 = 35 + 40 = 75.$$

Pri ovom načinu računanja imali smo 2 množenja i jedno zbrajanje. No, mogli smo računati i ovako: ukupno je bilo $7 + 8 = 15$ kg jabuka, pa je Marija platila $15 \cdot 5 = 75$ kn:

$$5 \cdot (7 + 8) = 5 \cdot 15 = 75.$$

Ovdje smo izvršili jedno zbrajanje i jedno množenje, dakle, jednu operaciju manje nego na prethodni način, a rezultat je isti. Dakle

$$5 \cdot (7 + 8) = 5 \cdot 7 + 5 \cdot 8.$$

Ovo svojstvo se zove **distributivnost množenja prema zbrajanju**.

Distributivnost

Za svaka tri prirodna broja a , b , c vrijedi

$$a \cdot (b + c) = a \cdot b + a \cdot c.$$

Oduzimanje

U skupu $\mathbf{N}$ oduzimati možemo samo manji broj od većeg.

Broj od kojeg oduzimamo zovemo **umanjenik** ili minuend, a broj koji oduzimamo zovemo **umanjitelj** ili suptrahend. Rezultat oduzimanja naziva se **razlika** ili diferencija.

$$\textcircled{25} - \textcircled{10} = \textcircled{15}$$

↓
↓
↓
 umanjenik   umanjitelj   razlika

Odrediti razliku dva broja znači naći broj koji zbrojen s umanjiteljem daje umanjenika.

$$25 - 10 = 15 \quad \text{jer je} \quad 15 + 10 = 25.$$

Oduzimanje nije ni komutativno, ni asocijativno, ali vrijedi distributivnost množenja prema oduzimanju, tj.

$$a \cdot (b - c) = a \cdot b - a \cdot c.$$

Primjer 5.

Pokažimo da oduzimanje nije asocijativno. Izračunajmo $12 - (5 - 2)$ i $(12 - 5) - 2$.

$12 - (5 - 2) = 12 - 3 = 9$ dok je $(12 - 5) - 2 = 7 - 2 = 5$. Dakle, očito je da pri oduzimanju različitim grupiranjem dobivamo različite rezultate.

Dijeljenje

$$\textcircled{18} : \textcircled{3} = \textcircled{6}$$

↓
↓
↓
 djeljenik   djelitelj   količnik

Broj koji dijelimo naziva se **djeljenik** ili dividend, broj kojim dijelimo **djelitelj** ili divizor. Rezultat dijeljenja zove se **količnik** ili kvocijent.

Podijeliti djeljenika s djeliteljem znači naći broj koji pomnožen s djeliteljem daje djeljenika.

$$18 : 3 = 6 \quad \text{jer je} \quad 3 \cdot 6 = 18.$$

Očito je da niti dijeljenje nije uvijek izvedivo u skupu $\mathbf{N}$. Dijeljenje također nije ni komutativno ni asocijativno.

Primjer 6.

Pokažimo da dijeljenje nije komutativno.

Tako je, na primjer, $24 : 4 = 6$, ali $4 : 24$ nije niti izvedivo u skupu $\mathbb{N}$.

Redoslijed računskih operacija

Pri izvođenju nekoliko računskih operacija poštujemo sljedeća pravila:

- ako u izrazu nema zagrada, prvo se vrše operacije višeg prioriteta: množenje i dijeljenje, a zatim operacije zbrajanja i oduzimanja;
- ako u izrazu nema zagrada, operacije istog prioriteta vrše se onim redom kako su zapisane, osim ako se može primijeniti neko od svojstava koje će ubrzati računanje;
- ako u izrazu postoje zagrade, prvo se vrše operacije u zagradama.

Primjer 7.

Izračunajmo $(4 \cdot 6 + 2) + (5 + 3 \cdot 4 - 6) \cdot 7 + 10 \cdot 11$.

$$(4 \cdot 6 + 2) + (5 + 3 \cdot 4 - 6) \cdot 7 + 10 \cdot 11 = (24 + 2) + (5 + 12 - 6) \cdot 7 + 10 \cdot 11 \\ = 26 + (17 - 6) \cdot 7 + 110 = 26 + 11 \cdot 7 + 110 = 26 + 77 + 110 = 213.$$

Zadaci 1.2.

1. Izračunaj:

a $342 + 756$;

b $483 + 821$;

c $123 + 456$;

d $945 + 129$;

e $346 + 399$;

f $897 + 798$;

g $1235 + 49\,721$;

h $45\,979 + 129$;

i $3589 + 5555$.

2. Izračunaj:

a $358 + 472 + 35$;

b $800 + 256 + 435$;

c $1257 + 1000 + 363$;

d $250 + 494 + 250$;

e $9999 + 728 + 1$;

f $4568 + 201 + 32$.

3. Izračunaj:

a $12 + 35 + 18 + 75$;

b $37 + 12 + 43 + 28$;

c $135 + 225 + 47 + 163$;

d $1234 + 278 + 6 + 2$;

e $123 + 327 + 428 + 122$;

f $1008 + 289 + 111 + 992$.

4. Izračunaj:
- a** $37 \cdot 25$;   **b** $42 \cdot 99$;   **c** $75 \cdot 67$;
d $29 \cdot 123$;   **e** $458 \cdot 897$;   **f** $4591 \cdot 337$.
5. Izračunaj:
- a** $27 \cdot 10 \cdot 2 \cdot 3$;   **b** $25 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 2$;
c $142 \cdot 7 \cdot 50$;   **d** $3 \cdot 100 \cdot 4 \cdot 100$.
6. Izračunaj primjenjujući svojstva množenja:
- a** $11 \cdot 2 \cdot 5$;   **b** $37 \cdot 15 \cdot 2$;   **c** $4 \cdot 327 \cdot 25$;
d $25 \cdot 11 \cdot 4 \cdot 3$;   **e** $8 \cdot 7 \cdot 75 \cdot 10$;   **f** $125 \cdot 13 \cdot 4 \cdot 26$.
7. Koristeći svojstva zbrajanja i množenja, izračunaj na najbrži mogući način:
- a** $173 \cdot 10 + 28 \cdot 10$;   **b** $72 \cdot 15 + 72 \cdot 19$;
c $451 \cdot 23 + 451 \cdot 57$;   **d** $99 \cdot 27 + 121 \cdot 27$;
e $3 \cdot 17 + 14 \cdot 17 + 15 \cdot 17$;   **f** $34 \cdot 21 + 20 \cdot 21 + 21 \cdot 86$;
g $321 \cdot 73 + 222 \cdot 73 + 73 \cdot 42 + 73 \cdot 291$.
8. Ante je radio 3 dana po 8 sati na dan, Jurica 4 dana po 7 sati dnevno, dok je Miro radio 5 dana po 10 sati dnevno. Ako je cijena jednog radnog sata 14 kuna, koliko su ukupno kuna zaradili?
9. U zgradi postoje 3 jednosobna stana površine 45 m^2 , 5 dvosobnih stanova od 54 m^2 , te dva trosobna stana površine 76 m^2 . Ako je mjesečna cijena grijanja 1 m^2 stana 4 kune, koliki je mjesečni račun za grijanje cijele zgrade?
10. Prosječna mjesečna potrošnja vode po osobi je 450 litara. Ako u zgradi živi 10 dvočlanih obitelji, 12 tročlanih, 7 četveročlanih i jedna šesteročlana obitelj, kolika je prosječna mjesečna potrošnja vode u toj zgradi?
11. U nekom skladištu kućanskih aparata nalazi se 17 paketa s po 4 glačala vrijednosti 179 kn po aparatu, 20 paketa s po 2 kompleta ručnih miksera u svakom paketu, vrijednosti 466 kn po kompletu, te 11 sanduka s po 6 mikrovalnih pećnica u svakom i pojedinačne vrijednosti 1420 kn. Kolika je ukupna vrijednost tih aparata u skladištu?

13. Bazen se puni trima cijevima. Kroz jednu cijev protječe 143 m^3 vode u jednom satu, kroz drugu 83 m^3 vode u satu, a kroz treću 121 m^3 vode u satu. Koliko je m^3 vode u bazenu nakon 7 sati punjenja? Koliko je m^3 vode u bazenu nakon 10 sati punjenja, ako kroz prve dvije cijevi voda utječe u bazen, a trećom istječe?

14. Izmjeri duljinu i širinu naslovne stranice ove knjige iz matematike (mjere zapiši u milimetrima), te izračunaj opseg i površinu stranice.

15. Izračunaj:

a $729 - 12$;   b $458 - 34$;   c $1228 - 729$;
 d $991 - 199$;   e $357 - 142$;   f $2873 - 1999$.

16. Izračunaj na najbrži način:

a $123 \cdot 10 - 75 \cdot 10$;   b $291 \cdot 15 - 105 \cdot 15$;
 c $457 \cdot 11 - 327 \cdot 11$;   d $221 \cdot 29 - 29 \cdot 101$;
 e $257 \cdot 27 - 133 \cdot 27 + 27 \cdot 42$;   f $394 \cdot 123 + 451 \cdot 123 - 700 \cdot 123$.

17. Izračunaj:

a $6 + 9 \cdot 12 + 5$;   b $(6 + 9) \cdot 12 + 5$;   c $6 + 9 \cdot (12 + 5)$;
 d $(6 + 9) \cdot (12 + 5)$;   e $4 \cdot 7 + 8 \cdot 11$;   f $4 \cdot (7 + 8) \cdot 11$.

18. Izračunaj:

a $(4 + 5) \cdot 8 + 12 \cdot (15 + 11)$;   b $4 + 5 \cdot 8 + 12 \cdot 15 + 11$;
 c $4 + (5 \cdot 8 + 12) \cdot 15 + 11$;   d $4 + 5 \cdot (8 + 12 \cdot 15) + 11$;
 e $(9 + 17) \cdot 21 + 35 \cdot (63 + 79)$;   f $9 + 17 \cdot 21 + 35 \cdot 63 + 79$;
 g $9 + (17 \cdot 21 + 35) \cdot 63 + 79$;   h $9 + 17 \cdot (21 + 35 \cdot 63) + 79$.

19. Izračunaj:

a $(163 - 142) \cdot 5 + 3 \cdot (19 - 11)$;   b $163 - 14 \cdot 5 + 3 \cdot 19 - 11$;
 c $400 - 100 \cdot 3 + 5 \cdot (125 - 3 \cdot 32)$;   d $35 - 5 \cdot 4 - 4 \cdot (18 - 17)$;
 e $(299 + 135) \cdot 7 + 29 \cdot (423 - 399)$;   f $299 - 13 \cdot 7 + 29 \cdot 423 - 399$;
 g $(299 - 13 \cdot 7 + 29) \cdot 423 - 399$;   h $387 - 15 \cdot (35 - 27) + 15 - 15 \cdot 14$.

20. Izračunaj:

a $20 \cdot (14 + 5 \cdot (20 + 17));$

b $(12 + (4 \cdot 5 + 3) \cdot 8) \cdot 15;$

c $((17 + 8 \cdot 3) + 3) \cdot 14 \cdot 10;$

d $7 \cdot ((3 + 12) + 17) + 3 \cdot 11.$

21. Izračunaj:

a $457 - 2 \cdot 38 - 3 \cdot (27 - 8);$

b $(945 - 45 \cdot 7) - (123 - 6 \cdot 12);$

c $(359 - 31) \cdot 2 - 359 - 31;$

d $(1243 - 243 \cdot 2) + 18 \cdot (20 - 2).$

22. Izračunaj:

a $13 \cdot 7 + 15 \cdot 7;$

b $23 \cdot 9 + 23 \cdot 11 + 23 \cdot 14;$

c $151 \cdot 19 + 19 \cdot 140 - 19 \cdot 23;$

d $230 \cdot 12 - 140 \cdot 12 + 28 \cdot 12.$

23. Izračunaj:

a $8888 : 8;$

b $123\,400 : 10;$

c $2456 : 2;$

d $728 : 4;$

e $56\,781 : 9;$

f $2500 : 100.$

24. Izračunaj:

a $414 : 18;$

b $1645 : 47;$

c $1845 : 15;$

d $28\,416 : 111;$

e $20\,868 : 564;$

f $14\,916 : 12.$

25. Izračunaj:

a $945 : 5 - 5;$

b $945 : 1 + 5;$

c $320 : 2 + 8;$

d $320 : (2 + 8).$

26. Izračunaj:

a $(189 : 3 - 27) : 6;$

b $(225 : 9 + 15) : 10;$

c $(324 : (36 : 2)) : (3 \cdot 3);$

d $1000 - (10\,000 : 100) \cdot 9;$

e $(392 : 7 - 12) : 4 + 6;$

f $298 - (1440 : 12 - 10) : 11;$

g $1024 : 256 + 128 \cdot 2 : 32;$

h $1 + 999 : 3 - 2 \cdot 49 : 7.$

27. 4 096 litara soka treba razdijeliti u dvolitrene boce. Koliko je boca potrebno?

28. U paketu čija je vrijednost 320 kn nalazi se 64 komada čokolade. Kolika je vrijednost jedne čokolade?

29. Na istom vodomjeru priključena su tri poslovna prostora. Prvi poslovni prostor potroši 6 m^3 vode dnevno, drugi 11 m^3 vode dnevno, a treći 9 m^3 vode dnevno. Koliko svaki od triju vlasnika poslovnih prostora mora platiti za potrošnju vode, ako je skupni račun za ožujak iznosio 3224 kune?

30. Kamionom je iz Slovenije u Hrvatsku prevezeno 12 istovrsnih paleta građevinskog materijala. Ukupna carina iznosila je 5808 kn. Koliko iznosi carina za jednu paletu?

1.3. Djeljivost

Primjer 1.

Pomnožimo broj 7 s prvih 9 prirodnih brojeva.

$$\begin{array}{lll} 1 \cdot 7 = 7 & 4 \cdot 7 = 28 & 7 \cdot 7 = 49 \\ 2 \cdot 7 = 14 & 5 \cdot 7 = 35 & 8 \cdot 7 = 56 \\ 3 \cdot 7 = 21 & 6 \cdot 7 = 42 & 9 \cdot 7 = 63. \end{array}$$

Brojevi 7, 14, 21, . . . , 63 nazivaju se **višekratnici** broja 7. Zapisujemo ih u obliku $7k$, gdje je k prirodan broj.

Višekratnik broja

Višekratnik broja a je umnožak tog broja a i nekog prirodnog broja k .

Primjer 2.

Napišimo prvih 5 višekratnika brojeva 8 i 11.

Prvih pet višekratnika broja 8 su 8, 16, 24, 32, 40. Prvih pet višekratnika broja 11 su 11, 22, 33, 44, 55.

Očito je da ne postoji najveći višekratnik broja a . Najmanji višekratnik broja a jest on sam jer je $a \cdot 1 = a$. Uz pojam višekratnika usko je vezan pojam djelitelja broja.

Djelitelj broja

Broj b djelitelj je broja a ako je a višekratnik broja b , tj. ako je $a = kb$ za neki prirodni broj k .

Kažemo da je a **djeljiv** s b ili da b dijeli a .

Primjer 3.

Napišimo sve djelitelje broja 18.

Djelitelji broja 18 su 1, 2, 3, 6, 9 i 18.

Kriteriji djeljivosti

Primjer 4.

Napišimo 8 višekratnika broja 10.

Brojevi 10, 20, 40, 70, 110, 200, 4000, 3210 su višekratnici broja 10. Što primjećujemo?

Svaki od ovih brojeva završava znamenkom 0. To vrijedi i općenito.

Kriterij djeljivosti s 10

Broj je djeljiv s 10 ako i samo ako mu je znamenka jedinica jednaka 0.

Korisno je znati još neke kriterije djeljivosti pomoću kojih možemo brzo, bez dijeljenja, uočiti je li prirodni broj djeljiv s 2, 5, 3 ili 9.

Kriteriji djeljivosti s 5 i s 2

Broj je djeljiv s 5 ako i samo ako mu je znamenka jedinica 0 ili 5.

Broj je djeljiv s 2 ako i samo ako mu je znamenka jedinica jedan od brojeva 0, 2, 4, 6 ili 8.

Brojeve djeljive s 2 nazivamo **parni** brojevi, dok brojeve koji nisu djeljivi s 2 nazivamo **neparni** brojevi.

Primjer 5.

Primjenjujući kriterije djeljivosti odredimo koji su od sljedećih brojeva djeljivi s 10, 2 odnosno 5: 12, 47, 470, 2791, 250, 355, 4721, 27 058.

S 2 su djeljivi 12, 470, 250, 27 058. S 5 su djeljivi 470, 250, 355. S 10 su djeljivi 470, 250.

Primjer 6.

Popunimo tablicu:

Broj	180	816	615	32 871	194 862
Količnik pri dijeljenju s 3					
Zbroj znamenaka broja					

S kojim brojem su djeljivi brojevi iz prvog retka? Što primjećujemo u svezi sa brojevima u trećem retku?

Budući da su se svi brojevi mogli podijeliti s 3, slijedi da su djeljivi s 3. Zbrojevi znamenaka su redom 9, 15, 12, 21, 30 i svi ti zbrojevi također su djeljivi s 3. Time smo provjerili sljedeći kriterij djeljivosti s 3.

Kriterij djeljivosti s 3

Prirodni je broj djeljiv s 3 ako mu je zbroj znamenaka djeljiv s 3.

Slično vrijedi i za djeljivost s 9.

Kriterij djeljivosti s 9

Prirodni je broj djeljiv s 9 ako mu je zbroj znamenaka djeljiv s 9.

Primjer 7.

Ne dijeleći, odredimo koji su od brojeva 3557, 289 134, 9 996 327, 4321, 1 103 964, 1 002 955 djeljivi s 3, a koji s 9.

Zbrojevi znamenaka tih brojeva su redom: 20, 27, 45, 10, 24, 22. Dakle, s 3 su djeljivi brojevi 289 134, 9 996 327, 1 103 964, dok su s 9 djeljivi 289 134 i 9 996 327.

Prosti i složeni brojevi

Primjer 8.

Napišimo sve djelitelje brojeva:

a) 7;   b) 19;   c) 12;   d) 27.

Djelitelji broja 7 su 1 i 7. Djelitelji broja 19 su 1 i 19. Djelitelji broja 12 su 1, 2, 3, 4, 6 i 12. Djelitelji broja 27 su 1, 3, 9 i 27.

Brojeve koji imaju točno dva djelitelja nazivamo **prosti** ili prim brojevi.

Dakle, prosti brojevi su djeljivi samo s 1 i sa samim sobom. Prvih nekoliko takvih brojeva su 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, . . .

Brojevi koji imaju više od dva djelitelja nazivaju se **složeni** brojevi. Tako su, na primjer, brojevi 12 i 27 složeni brojevi.

Broj 1 ima samo jednog djelitelja, pa 1 nije ni prost niti složen broj.

Rastavljanje na proste faktore

Svaki se složeni broj može prikazati kao umnožak prostih faktora. Pokažimo na primjeru jedan način rastavljanja broja na proste faktore.

Primjer 9.

Rastavimo broj 48 na proste faktore.

$$48 = 6 \cdot 8 = 2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 4 = 2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \\ = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3.$$

Zadaci 1.3.

- Napiši prvih 7 višekratnika brojeva:

a 3;	b 11;	c 14;	d 10.
-------------	--------------	--------------	--------------
- Napiši prvih 5 višekratnika brojeva:

a 100;	b 421;	c 999;	d 1236.
---------------	---------------	---------------	----------------
- Napiši sve dvoznamenkaste višekratnike brojeva:

a 7;	b 13;	c 21;	d 42.
-------------	--------------	--------------	--------------
- Napiši sve troznamenkaste višekratnike brojeva:

a 101;	b 98;	c 250;	d 727.
---------------	--------------	---------------	---------------
- Napiši sve djelitelje brojeva:

a 15;	b 21;	c 24;	d 36;
e 72;	f 100;	g 81;	h 96.
- Napiši sve djelitelje brojeva:

a 144;	b 250;	c 360;	d 343;
e 999;	f 375;	g 1000;	h 4096.
- Napiši sve djelitelje brojeva:

a 7;	b 11;	c 23;	d 19.
-------------	--------------	--------------	--------------
- Odredi sve brojeve čiji je višekratnik:

a 18;	b 42;	c 49;	d 75.
--------------	--------------	--------------	--------------
- Odredi sve brojeve čiji je višekratnik:

a 100;	b 121;	c 144;	d 180.
---------------	---------------	---------------	---------------

1.4. Djeljivost

10. Primjenjujući kriterije djeljivosti odredi koji su od danih brojeva djeljivi s 2:
a) 471;   b) 1824;   c) 2001;   d) 47 926.
11. Primjenjujući kriterije djeljivosti odredi koji od danih brojeva nisu djeljivi s 2:
a) 399;   b) 420;   c) 1734;   d) 2008.
12. Primjenjujući kriterije djeljivosti odredi koji su od danih brojeva djeljivi s 5:
a) 455;   b) 760;   c) 1999;   d) 2045.
13. Primjenjujući kriterije djeljivosti odredi koji su od danih brojeva djeljivi s 3:
a) 823;   b) 19 999;   c) 20 001;   d) 220 002.
14. Primjenjujući kriterije djeljivosti odredi koji su od danih brojeva djeljivi s 9:
a) 428;   b) 7321;   c) 2457;   d) 19 998.
15. Provjeri koji su od brojeva 3192, 1995, 6622, 1254 djeljivi sa:
a) 7;   b) 11;   c) 19;   d) 21.
16. Napiši sve dvoznamenkaste brojeve djeljive s:
a) 20;   b) 16;   c) 9;   d) 51.
17. Napiši sve višekratnike broja 7 između 100 i 200 koji su ujedno djeljivi i s 5.
18. Napiši sve višekratnike broja 11 između 40 i 400 koji su djeljivi i sa 6.
19. Napiši sve dvoznamenkaste brojeve koji su djeljivi s 4 i s 3.

20. Koji su od zadanih brojeva prosti, a koji složeni brojevi?
a) 37;   b) 427;   c) 255;   d) 1001;
e) 1000;   f) 144;   g) 343;   h) 29;
i) 290;   j) 101;   k) 125;   l) 2001.
21. Napiši sve dvoznamenkaste proste brojeve.
22. Napiši sve parove dvoznamenkastih prostih brojeva čija je razlika 2.
23. Rastavi na proste faktore:
a) 36;   b) 144;   c) 98;   d) 432;
e) 180;   f) 343;   g) 256;   h) 375.
24. Rastavi na proste faktore:
a) 1024;   b) 2160;   c) 2880;   d) 10 000;
e) 2001;   f) 3150;   g) 3969;   h) 20 000.